

2022-02-24
N2022/00515

Näringsdepartementet

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11930
404 39 Göteborg

Statens energimyndighet
Box 310
631 04 Eskilstuna

Uppdrag att göra en kunskapssammanställning av förutsättningar och möjliga åtgärder för samexistens i områden med kommande vindkraftsetablering

Regeringens beslut

Regeringen ger Havs- och vattenmyndigheten och Statens energimyndighet i uppdrag att göra en kunskapssammanställning av förutsättningar och möjliga åtgärder för framtida samexistens mellan havsbaserad vindkraft, yrkesfiske, vattenbruk och naturvård i områden med vindkraftsetablering.

Uppdraget omfattar särskilt utformning av vindkraftparker, anpassning av fiskerinäring samt åtgärder som minimerar skador på eller främjar biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

I kunskapssammanställningen ska vindkraftens teknikutveckling beaktas och även olika typer av vindkraftsanläggningar, inklusive anläggningar med fasta eller flytande fundament samt de möjligheter som naturbaserade lösningar kan bidra med. I uppdraget ingår också att sammanställa erfarenheter från andra länder med tillhörande utvärdering om relevansen för svenska förhållanden avseende åtgärder och anpassningar som har möjliggjort eller främjat samexistens med andra intressen. Erfarenheter från tidigare studier avseende vindkraftsparkers påverkan på berörda Natura 2000-habitat ingår i uppdraget.

Havs- och vattenmyndigheten och Statens energimyndighet ska när uppdraget utförs ha dialog med Naturvårdsverket, Statens jordbruksverk och Transportstyrelsen inom respektive myndighets ansvarsområde.

Havs- och vattenmyndigheten och Statens energimyndighet ska senast den 28 februari 2023 lämna en gemensam skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartement). Redovisningen av arbetet med uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Skälen för regeringens beslut

En ökad förnybar elproduktion krävs för att uppnå de av riksdagen beslutade klimat- och energimålen och för att möjliggöra den omfattande elektrifieringen som är en nyckel i klimatomställningen. En viktig del för att uppfylla dessa mål är utbyggnad av havsbaserad vindkraft.

Målsättningen är att energiutvinning till havs ska kunna ge ytterligare 90 terawattimmar årlig elproduktion utöver de 20–30 terawattimmar som beräknas ges utrymme i regeringens beslut om havsplanerna enligt 4 kap. 10 § miljöbalken (M2019/02217) och uppdrag om nya områden för energiutvinning i havsplanerna (M2022/00276). En utgångspunkt för att möjliggöra ytterligare områden för energiutvinning i havsplanerna är samexistens och att söka samverkanslösningar, för att lösa de intressekonflikter som utgör de främsta hindren för energiutvinning, vilket utöver yrkesfiske och naturvård även inkluderar försvar, kulturmiljö och sjöfart.

Det saknas ett samlat kunskapsunderlag som beskriver möjligheter och svårigheter för samexistens mellan havsbaserad vindkraft, yrkesfiske, vattenbruk och naturvård. En sådan sammanställning skulle kunna utgöra underlag i tillståndsprocessen vid etablering av havsbaserad vindkraft. Regeringen ser därför ett behov av att utreda och göra en kunskaps-sammanställning som bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling för att beakta de framtida möjligheterna att skapa samexistens mellan olika intressen vid etablering av havsbaserad vindkraft.

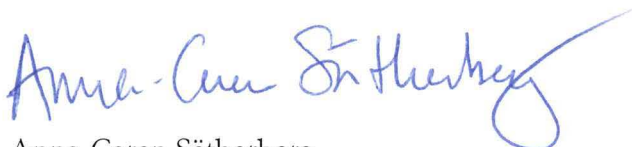
Vindkraftsetableringar till havs är ett mer långvarigt inslag jämfört med andra mänskliga aktiviteter som förväntas medföra lokal påverkan under flera decennier framöver. Områden som är lämpliga för energiutvinning är ofta relativt grunda områden, vilka också är attraktiva och lämpliga områden för fisk, skaldjur och andra organismer. På dessa grunda områden finns betydande värden för biologisk mångfald i form av naturtyper och arter. Anläggningar såsom vindkraftverk med fasta fundament kan försvåra möjligheten att bedriva vissa typer av yrkesfiske, särskilt med aktiva redskap som trålning, men de kan också utgöra hinder för fiskefartyg. De långsiktiga

effekterna av vindkraftsanläggningar som förankras i havsbotten är inte klarlagda och är sannolikt platsberoende, vilket omfattar effekterna på Natura 2000-habitat som hittills är bristfälligt beskrivna och sammanställda. Exempelvis saknas beskrivningar av effekterna av förändrad sedimentationsdynamik på sand och grusbankar.

Placeringen och utformningen av vindkraftverkens fundament bedöms samtidigt möjliggöra genomfart för fartyg och i vissa fall kunna skapa positiva effekter genom att fungera som konstgjorda rev som exempel på en naturbaserad lösning som kan locka till sig olika marina organismer. Det är därför viktigt att sammanställa erfarenheter och beskriva möjliga åtgärder för hur utformningen eller anpassningen av havsbaserade vindkraftverk med beaktande av teknikutvecklingen skulle kunna medge olika typer av framtida fisken och vattenbruk samt främja biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Rapporter och projekt från kunskapsprogrammet Vindval som Statens energimyndighet och Naturvårdsverket genomför samt internationella exempel från bland annat Storbritannien bör utgöra en grund i detta arbete.

Syftet med havsplanerna ska vara att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling. Enligt havsplaneringsförordningen (2015:400) ska havsplanerna bland annat bidra till att god miljöstatus i havsmiljön nås och upprätthålls, att havets resurser används hållbart så att havsanknutna näringar kan utvecklas samt att främja samexistens mellan olika verksamheter och användningsområden. Kunskapssammanställningen av möjliga åtgärder för ökad samexistens kan också utgöra ett underlag i den fortsatta havsplaneringen.

På regeringens vägnar

Anna-Caren Säterberg

Magnus Andersson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA

Miljödepartementet/NM

Infrastrukturdepartementet/IE

Naturvårdsverket

Statens jordbruksverk

Transportstyrelsen